

Bloki tematyczne	Wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą z języka polskiego dla klasy drugiej XLIII Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego W Warszawie	
	kształcenie w zakresie podstawowym i rozszerzonym uczeń:	kształcenie w zakresie rozszerzonym uczeń:
Źródła romantyzmu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umiejscawia romantyzm w czasie i sytuuje go wśród innych epok literackich ▪ przytacza różne znaczenia pojęć: romantyczny, romantyzm ▪ charakteryzuje okres <i>burzy i naporu</i> w literaturze niemieckiej ▪ wymienia najważniejsze dzieła Goethego ▪ rozumie pojęcie <i>werteryzm</i> ▪ omawia najważniejsze cechy światopoglądu romantycznego ▪ wyjaśnia pojęcie <i>tyrteizm romantyczny</i> ▪ zna pojęcia: <i>historyzm, mesjanizm</i> ▪ wskazuje, odwołując się do utworów źródła inspiracji twórców romantycznych (ludowość, folklor, Orient, średniowiecze, natura) ▪ wymienia najważniejsze gatunki literackie romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określa różnice światopoglądowe dzielące klasyków i romantyków, omawia ich poglądy na sztukę ▪ określa specyfikę polskiego romantyzmu, odwołuje się do kontekstów historycznych ▪ określa cechy romantycznego artysty
Apologia młodości i wolności <i>Oda do młodości</i> A. Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wypowiada się na temat sposobu ukazania młodości w wierszu ▪ opisuje kreację podmiotu lirycznego ▪ wskazuje pierwiastki oświeceniowe i romantyczne ▪ rozpoznaje cechy gatunkowe ody ▪ zna <i>Odę do młodości</i> A. Mickiewicza ▪ formułuje hipotezy interpretacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wypowiada się na temat opozycji rozum - serce

Cierpienia młodego Wertera J.W. Goethego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje bohatera i wskazuje motywy jego postępowania ▪ ustala przyczyny samobójstwa bohatera ▪ streszcza utwór ▪ wyjaśnia pojęcia: <i>Weltschmerz</i>, powieść epistolarna, gorączka werterowska ▪ zna <i>Cierpienia młodego Wertera J.W. Goethego</i> ▪ określa tematykę powieści ▪ charakteryzuje bohatera i wskazuje motywy jego postępowania, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje powieść ▪ omawia formę i kompozycję utworu ▪ formułuje definicję werteryzmu
Miłość romantyczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia - odwołując się do przykładów literackich - cechy miłości romantycznej ▪ określa odwołując się do przykładów literackich cechy miłości romantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje wzory miłości romantycznej i sentymentalnej
Specyfika polskiego romantyzmu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje specyficzne cechy polskiego romantyzmu ▪ wskazuje źródła romantycznej fascynacji przeszłością narodu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określa specyfikę polskiego romantyzmu, odwołując się do wiedzy z historii ▪ wyjaśnia, na czym polegał historyzm romantyczny
Adam Mickiewicz Biografia poety i kult wieszca	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna najważniejsze fakty z życia poety ▪ wymienia dzieła poety 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia biografię Mickiewicza
Tajemnice natury i prowincji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i interpretuje kilka ballad romantycznych m.in. <i>Króla elfów</i> J.W. Goethego; <i>Romantyczność</i>, <i>Świtezia</i>. A. Mickiewicza ▪ wykrywa inspiracje ludowe, odwołania do średniowiecza; omawia motyw winy i kary ▪ zna cechy ballady ▪ odczytuje ballady: <i>Król elfów</i>, <i>Romantyczność</i> jako głos w sporach światopoglądowych ▪ wyjaśnia, dlaczego <i>Romantyczność</i> jest utworem programowym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje ballady ▪ omawia rolę fantastyki, natury w balladach ▪ wyjaśnia, dlaczego tom <i>Ballady i romanse</i> Mickiewicza uznano za początek romantyzmu ▪ omawia odwołując się do przykładów cechy gatunkowe ballady

Poeta w krainie Orientu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określa tematykę sonetów ▪ zna <i>Sonety krymskie</i> A. Mickiewicza ▪ analizuje sonety, wskazuje środki artystycznego wyrazu i określa ich funkcje ▪ omawia motyw wędrówki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje sonety
Czyn Wallenroda i pieśń wajdeloty A. Mickiewicz <i>Konrad Wallenrod - cały utwór</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odtwarza przebieg wydarzeń i losy bohatera (wyjaśnia zabieg inwersji) ▪ charakteryzuje Konrada Wallenroda jako średniowiecznego rycerza, Litwina-patriotę, kochanka i męża ▪ ustala, na czym polega tragizm bohatera ▪ omawia rolę Halbana i funkcje pieśni, literatury ▪ rozumie pojęcie wallenrodyzm ▪ wskazuje cechy gatunkowe powieści poetyckiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dyskutuje na temat moralnych kosztów spiskowania (etyka spiskowa) ▪ zna pojęcie historyzm maski
[Adam Mickiewicz] <i>Dziady</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Dziadów</i> część III ▪ analizuje monolog Konrada i „Widzenie księdza Piotra” ▪ wskazuje cechy postawy prometejskiej ▪ charakteryzuje Konrada ▪ omawia kompozycję utworu -wskazuje wątki realistyczne i fantastyczne ▪ na przykładzie <i>Dziadów</i> wskazuje cechy dramatu romantycznego ▪ zna pojęcia: improwizacja, mesjanizm, mistycyzm, , martyrologia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje Konrada z innymi bohaterami romantycznymi ▪ interpretuje <i>Dziady</i> jako dramat: narodowy
Epopeja narodowa i poemat o ładzie istnienia A. Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna okoliczności powstania utworu ▪ zna <i>Pana Tadeusza</i> A. Mickiewicza ▪ streszcza akcję i fabułę, wskazuje wątki główne i poboczne ▪ odtwarza losy Jacka Soplicy ▪ charakteryzuje bohatera zbiorowego ▪ wyjaśnia termin: epopeja narodowa ▪ wypowiada się na temat adaptacji filmowej <i>Pana Tadeusza</i> ▪ przedstawia cechy gatunkowe utworu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia rolę epilogu ▪ charakteryzuje przemiany bohatera romantycznego, porównuje Jacka Soplicę z innymi bohaterami
Liryki lozańskie - arcydzieło poezji A. Mickiewicz <i>Gdy tu mój trup..., Polały się łzy me czyste, rześiste....</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna liryki lozańskie A. Mickiewicza <i>Gdy tu mój trup..., Polały się łzy me czyste, rześiste....</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje wiersze, wskazuje różne możliwości odczytań

Kordian - tematyka egzystencjalna i historiozoficzna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia kolejne etapy poszukiwania przez Kordiana idei ▪ zna <i>Kordiana</i> J. Słowackiego ▪ dokonuje opisu przeżyć wewnętrznych bohatera - charakteryzuje Kordiana (moc i słabość, indywidualizm, wyobcowanie) ▪ określa tematykę utworu ▪ ustala cechy dramatu romantycznego ▪ charakteryzuje bohatera romantycznego ▪ zna pojęcie winkelriedyzm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia motyw wędrowca-pielgrzyma ▪ dokonuje charakterystyki porównawczej bohaterów dramatów romantycznych, ustala cechy wspólne i jednostkowe ▪ porównuje polskich bohaterów romantycznych
Nie-Boska komedia - romantyczny poeta w świecie rewolucji Z. Krasieński <i>Nie-Boska komedia</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje hrabiego Henryka jako męża, poetę, polityka ▪ zna <i>Nie-Boską komedię</i> ▪ omawia tematykę dramatu ▪ dokonuje charakterystyki hrabiego Henryka i Pankracego ▪ przedstawia dwa obozy: rewolucji i arystokracji ▪ wskazuje cechy dramatu ▪ charakteryzuje bohatera romantycznego 	
Poeta i naród. „Polska idealna” i „Polska rzeczywista” J. Słowacki <i>Grób Agamemnona, Testament mój</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje inspiracje i motywy antyczne w <i>Grobie Agamemnona</i> ▪ zna <i>Grób Agamemnona, Testament mój</i> ▪ wypowiada się na temat oceny Polski i Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje i interpretuje wiersze ▪ wyjaśnia sens zestawienia w <i>Grobie Agamemnona</i> historii Grecji i Polski
C.K. Norwid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wiersze C. Norwida, w tym <i>Bema pamięć i żałobny-rapsod, Fortepian Szopena, Ogólniki</i> ▪ określa tematykę utworów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje utwory ▪ wskazuje tematy liryki Norwida
Wobec romantyzmu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje dziedzictwo epoki w kulturze narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia żywotność tradycji romantycznej
Stylistyczne zróżnicowanie polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna pojęcia: styl, styl językowy, styl artystyczny, style użytkowe ▪ rozpoznaje różne rodzaje stylów funkcjonalnych (urzędowy, publicystyczny, naukowy, artystyczny) ▪ określa podstawowe cechy tych stylów 	

Pozytywizm	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umiejscawia pozytywizm w czasie i sytuuje go wśród innych epok literackich ▪ wyjaśnia genezę i funkcjonowanie nazwy pozytywizm ▪ przedstawia założenia światopoglądu pozytywistycznego ▪ zna i rozumie pojęcia: ewolucjonizm, utylitaryzm, organicyzm, scjentyzm, agnostycyzm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ określa stosunek pozytywistów do poprzednich epok ▪ wyjaśnia pojęcia: utylitaryzm, organicyzm, ewolucjonizm, scjentyzm, agnostycyzm
F. Dostojewski <i>Zbrodnia i kara</i> - cały utwór	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Zbrodnię i karę</i> F. Dostojewskiego ▪ określa temat powieści ▪ charakteryzuje postacie (Sonia i Raskolnikow), omawia motywacje ich działań ▪ opisuje drogę Raskolnikowa od zbrodni do moralnego odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje powieść ▪ wyjaśnia termin powieść polifoniczna
Program polskich pozytywistów - budowa nowego społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia postulaty polskich pozytywistów ▪ charakteryzuje cele, jakie pozytywiści stawiali przed literaturą i publicystyką ▪ wymienia wartości aprobowane przez pozytywistów ▪ zna i wyjaśnia hasła: praca organiczna i praca u podstaw, emancypacja, asymilacja Żydów, tolerancja religijna 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje program polskich pozytywistów
Małe formy prozatorskie B. Prus <i>Kamizelka</i> M. Konopnicka Mendel Gdański E. Orzeszkowa <i>Gloria victis</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wskazane teksty ▪ określa tematykę nowel ▪ zna cechy noweli 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje i interpretuje nowele ▪ wypowiada się na temat roli małych form prozatorskich w pozytywizmie
E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wskazane fragmenty <i>Nad Niemnem</i> ▪ przedstawia problematykę fragmentów ▪ określa stosunek bohaterów do powstania i tradycji, do pracy ▪ omawia problem relacji między pokoleniami 	
Powieść nie tylko z wielkich pytań epoki B. Prus <i>Lalka</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Lalkę</i> B. Prusa ▪ określa tematykę utworu, wskazuje kierunki interpretacji ▪ charakteryzuje i ocenia głównych bohaterów ▪ streszcza poszczególne wątki ▪ omawia sposób prowadzenia narracji, typy narracji ▪ zna i rozumie określenie powieść panorama społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje <i>Lalkę</i>, przywołując konteksty historyczne, kulturowe, obyczajowe ▪ na przykładzie <i>Lalki</i> omawia cechy powieści realistycznej

H. Sienkiewicz <i>Potop</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Potop</i> H. Sienkiewicza ▪ przedstawia tematykę powieści ▪ charakteryzuje i ocenia bohaterów, zwłaszcza Kmicica ▪ wskazuje cechy powieści historycznej ▪ wyjaśnia i ocenia ideę „ku pokrzepieniu serc” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia kreację Kmicica, jego sarmacki światopogląd, porównuje go z bohaterami romantycznymi, wskazując podobieństwa i różnice
A. Asnyk M. Konopnicka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wybrane liryki A. Asnyka i M. Konopnickiej ▪ wskazuje tematy liryki pozytywistów ▪ analizuje i interpretuje wiersze 	
Młoda Polska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umiejscawia Młodą Polskę wśród innych epok literackich ▪ zna i stosuje terminy: Młoda Polska, neoromantyzm, symbolizm, dekadentyzm, <i>fin de siècle</i> ▪ wskazuje główne ośrodki rozwoju kultury na ziemiach polskich ▪ wyjaśnia termin modernizm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia terminy: Młoda Polska, neoromantyzm, symbolizm, dekadentyzm, <i>fin de siècle</i> ▪ przedstawia funkcjonowanie terminu modernizm
Patroni filozoficzni Młodej Polski.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia filozofów, którzy oddziaływali na literaturę (Schopenhauer, Nietzsche, Bergson) ▪ przedstawia najważniejsze tezy ich filozofii 	
Dekadentyzm Credo dekadenta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna i wyjaśnia pojęcie <i>dekadentyzm</i> ▪ omawia przejawy postaw dekadentkich ▪ rozpoznaje utwory wpisujące się w nurt dekadentki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje postawę dekadentką
K. Przerwa- Tetmajer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna liryki K. Przerwy-Tetmajera (np. <i>Nie wierzę w nic, Melodia mgieł nocnych, Koniec wieku XIX, Evviva l.arte</i>) ▪ określa tematy liryków 	
J. Kasprówic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna wiersze J. Kasprówicza, w tym sonety <i>Z chatupy, Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach, Dies irae, Przeprasiny Boga</i> ▪ określa tematykę wierszy ▪ sytuuje utwory Kasprówicza wśród prądów i poetyk Młodej Polski (naturalizm, impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje wiersze ▪ omawia cechy ekspresjonizmu w hymnie <i>Dies irae</i>
L. Staff	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna liryki Staffa, w tym: <i>Kowal, Deszcz jesienny, Przedśpiew</i> ▪ wskazuje odwołania do poglądów Nietzschego ▪ omawia program filozoficzny poety zawarty w wierszu <i>Przedśpiew</i> ▪ ustala cechy poetyki symbolistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje wiersze z odwołaniem do kontekstów filozoficznych (Nietzsche) i kulturowych ▪ przedstawia różnorodność liryki Staffa (dekadentka, nastrojowość, aktywizm, afirmacja życia, franciszkanizm, klasycyzm)

<p>Sami swoi, polska szopa - noc rozrachunków jednostkowych i narodowych</p> <p>S. Wyspiański <i>Wesele</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Wesele</i> S. Wyspiańskiego ▪ analizuje i omawia kompozycję utworu ▪ wyjaśnia, dlaczego <i>Wesele</i> czytano jako satyrę na polskie społeczeństwo („narodowa szopka”) ▪ wskazuje konteksty historyczne, obyczajowe, malarskie dramatu ▪ rozpoznaje i objaśnia odwołania do narodowych mitów ▪ omawia symbolikę <i>Wesela</i> ▪ zna genezę utworu ▪ wyjaśnia określenie <i>chłopomania</i> 	
<p>Etos inteligenta</p> <p>S. Żeromski <i>Ludzie bezdomni</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Ludzi bezdomnych</i> ▪ ustala tematykę <i>Ludzi bezdomnych</i> ▪ wskazuje cechy charakterystyczne kompozycji i stylu powieści ▪ charakteryzuje motywy postępowania Judyma i opisuje jego rozterki ▪ rozpoznaje i omawia różne rodzaje bezdomności przedstawione w powieści ▪ wskazuje i interpretuje symbole 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje motywy romantyczne
<p>Chłopi - wiejska epopeja</p> <p>W.S. Reymont <i>Chłopi, 1 tom Jesień</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Chłopów (Jesień, t. I)</i> W. S. Reymonta ▪ przedstawia obraz życia wsi i uwarunkowania, jakim podlegają bohaterowie ▪ omawia sposób prowadzenia narracji, wskazuje wpływ różnych kierunków artystycznych ▪ wskazuje wpływ różnych kierunków artystycznych: naturalizmu, realizmu, impresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, dlaczego <i>Chłopi</i> są nazwani wiejską epopeją
<p>Młoda Polska w ocenie krytyków i następnych pokoleń</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia wkład Młodej Polski w dziedzictwo narodowe 	
<p>Wokół „jądra ciemności”</p> <p>J. Conrad <i>Jądro ciemności</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zna <i>Jądro ciemności</i> J. Conrada ▪ streszcza utwór i określa jego tematykę ▪ omawia sposób prowadzenia narracji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje <i>Jądro ciemności</i> ▪ charakteryzuje i ocenia bohaterów